

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

Gorzów Wielkopolski, dnia 4 czerwca 2025 r.

Poz. 1382

UCHWAŁA NR 138/2025 KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W ZIELONEJ GÓRZE

z dnia 22 maja 2025 r.

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 i art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 7) oraz art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego w przedmiocie zgodności z prawem uchwały Nr XV/57/2025 Rady Gminy Krzeszyce z dnia 29 kwietnia 2025 r. w sprawie zarządzenia poboru podatku rolnego, podatku leśnego i podatku od nieruchomości w drodze inkasa, wyznaczenie inkasentów oraz określenie wysokości wynagrodzenia za inkaso **Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze stwierdza nieważność badanej uchwały w całości - z powodu istotnego naruszenia art. 25a powołanej wyżej ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.**

UZASADNIENIE

Rada Gminy Krzeszyce podjęła w dniu 29 kwietnia 2025 r. uchwałę w sprawie zarządzenia poboru podatku rolnego, podatku leśnego i podatku od nieruchomości w drodze inkasa, wyznaczenie inkasentów oraz określenie wysokości wynagrodzenia za inkaso.

Przedmiotowa uchwała wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w dniu 30 kwietnia 2025 r. i została objęta postępowaniem nadzorczym na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

Uchwała została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego w dniu 30 kwietnia 2025 r. pod poz. 1139.

W § 1 badanej uchwały Rada Gminy zarządziła pobór podatku rolnego, podatku leśnego i podatku od nieruchomości od osób fizycznych w drodze inkasa.

Zgodnie z § 2 przedmiotowej uchwały - na inkasentów uprawnionych do pobierania podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości od osób fizycznych wyznaczono sołtysów – każdego na terenie swojego sołectwa:

- 1) Adam Krupko – sołectwo Krasnołęg, Piskorzno, Świętojańsko,
- 2) Zbigniew Konieczny – sołectwo Dębokierz,
- 3) Tomasz Błatkiewicz – sołectwo Krzeszyce,
- 4) Antoni Hajdajenko – sołectwo Malta,
- 5) Marcin Gajda - sołectwo Maszków, Rudna,
- 6) Paweł Tyszkowski – sołectwo Czartów,
- 7) Zbigniew Kucharski – sołectwo Krępiny,
- 8) Agnieszka Dankowska – sołectwo Muszkowo,
- 9) Wioleta Raczkowska-Gołębska – sołectwo Rudnica, Łaków,

- 10) Tomasz Trawiński – sołectwo Studzionka,
- 11) Joanna Karczmarz – sołectwo Brzozowa, Brzozówka, Jezioraki,
- 12) Józef Pizuński – sołectwo Kołczyn,
- 13) Wioletta Pulkowska – sołectwo Dzierżążna,
- 14) Andrzej Olkowicz – sołectwo Zaszczytowo,
- 15) Marzanna Rzemieniecka – sołectwo Przemysław,
- 16) Krzysztof Szpitalny – sołectwo Marianki,
- 17) Dariusz Wąsowicz – sołectwo Łukomin, Krzemów,
- 18) Wiesław Dec – sołectwo Karkoszków.

Stosownie do § 3 ust. 1 i 2 badanej uchwały określono wynagrodzenie inkasentów za inkaso w kwocie 150,00 zł kwartalnie, a także prowizję w wysokości 7,5 % zainkasowanej kwoty, rozliczaną i wypłacaną po zakończeniu każdego kwartału.

Z przekazanego Izbie imiennego wykazu głosowań na Sesji XV Rady Gminy Krzeszyce w dniu 29 kwietnia 2025 wynika, że w głosowaniu projektu uchwały w sprawie zarządzenia poboru podatku rolnego, podatku leśnego i podatku od nieruchomości w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów oraz określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso – wzięło udział 13 radnych. Za przyjęciem przedmiotowej uchwały głosowało 12 radnych, a 1 radny wstrzymał się od głosu.

Na podstawie wyników imiennych głosowania ustalono, że za przyjęciem uchwały głosowało także 2 radnych, którzy w podjętej uchwale zostali wyznaczeni na inkasentów, tj.:

- Pan Marcin Gajda – Sołectwo Maszków, Rudna,
- Pan Tomasz Trawiński – Sołectwo Studzionka.

Ustalono również, że 1 radny, który w podjętej uchwale został wyznaczony na inkasenta, tj. Pan Antoni Hajdajenko – Sołectwo Malta, wstrzymał się od głosu.

W ocenie Kolegium Izby udział w głosowaniu 3 radnych wskazanych powyżej, stanowi istotne naruszenie art. 25a powołanej wyżej ustawy o samorządzie gminnym, który stanowi, że radny nie może brać udziału w głosowaniu w radzie ani w komisji, jeżeli dotyczy ono jego interesu prawnego.

Pod pojęciem interesu prawnego należy rozumieć osobisty, konkretny i aktualny prawnie chroniony interes, który może być realizowany na podstawie określonego przepisu, bezpośrednio wiążący się z indywidualnie i prawnie chronioną sytuacją strony. Zatem radny nie może brać udziału w głosowaniu w sprawach, które dotyczą jego osoby i na mocy art. 25a ustawy o samorządzie gminnym podlega wyłączeniu z głosowania.

Powyższe stanowisko zostało również potwierdzone przez sądy administracyjne (zob. wyrok NSA z dnia 9 kwietnia 2013 r., sygn. akt I OSK 115/13; wyrok NSA z dnia 17 marca 2021 r., sygn. akt III OSK 60/21, wyrok NSA z dnia 18 sierpnia 2021 r., sygn. akt III FSK 3940/21; wyrok WSA w Lublinie z dnia 15 marca 2012 r., sygn. akt II SA/Lu 74/12).

Udział w głosowaniu radnego podlegającego wyłączeniu na podstawie art. 25a ustawy o samorządzie gminnym należy ocenić jako istotne naruszenie prawa bez względu na wynik głosowania. Kwestii tej nie powinno się oceniać w kontekście wyniku głosowania, ponieważ uchybienie takie z uwagi na swą istotę, może prowadzić do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym (zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 grudnia 2003 r., P 9/02; opublikowany w: OTK-A 2003/9/100).

W ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego „zawsze udział w głosowaniu radnego podlegającego wyłączeniu z mocy przepisu art. 25a usg, będzie stanowił istotne naruszenie prawa” (wyrok z dnia 18 sierpnia 2021 r. sygn. akt III FSK 3940/21, w którym NSA wskazał też iż podobne stanowisko prezentowane jest również w doktrynie prawa; zob. S. Bułajewski, Zakaz głosowania radnego w sprawie dotyczącej jego interesu prawnego, Glosa do wyroku WSA w Białymstoku z dnia 22 grudnia 2011 r., II SA/Bk 167/11; Samorząd Terytorialny 2018/1-2/165-171.)”.

W wyroku NSA z dnia 17 marca 2021 r. (III OSK 60/21) Sąd zaznaczył, że „przepis 25a u.s.g. podlega ścisłej wykładni, ponieważ ustanawia zakaz określonego działania. Ex lege zakaz działania radnego obejmuje jedynie udział w głosowaniu, natomiast nie zezwala na odsunięcie radnego od pracy w komisji; nie obejmuje innych form udziału w danej sprawie, takich jak dyskusja nad sprawą, dostarczanie argumentów na rzecz konkretnego stanowiska komisji”.

Nie powinno budzić wątpliwości, że interes prawny w omawianym kontekście dotyczy także sytuacji, w której podejmowana uchwała ustanawia radnego inkasentem, któremu przysługuje prawo do pobierania wynagrodzenia za inkaso. Uchwała dotyczy bowiem uprawnień i obowiązków radnego o charakterze majątkowym, związanych z uzyskiwaniem wynagrodzenia za pełnienie obowiązków inkasenta.

Ponadto Rada Gminy Krzeszyce - w § 3 ust. 2 badanej uchwały postanowiła, że: cyt.: „Oprócz wynagrodzenia określonego w ust. 1 inkasentom przysługiwać będzie prowizja w wysokości 7,5 % zainkasowanej kwoty, rozliczana i wypłacana po zakończeniu każdego kwartału”.

Zdaniem Kolegium Izby - zapis w § 3 ust. 2 uchwały, w zakresie słów cyt.: „rozliczana i wypłacana po zakończeniu każdego kwartału” - narusza art. 6 ust. 12 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 70 ze zm.), art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1176 ze zm.) oraz art. 6 ust. 8 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 176).

Samorząd terytorialny i jego organy działają na podstawie i w granicach prawa, co wynika z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym stanowi, że do właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach.

Na podstawie art. 40 ust. 1 tej ustawy gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy, ale tylko na podstawie wyraźnego upoważnienia ustawowego.

Przepisem ustawowym zawierającym upoważnienie dla rady gminy do zarządzania poboru podatku od nieruchomości od osób fizycznych w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso jest art. 6 ust. 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Natomiast na podstawie art. 6b ustawy o podatku rolnym rada gminy może zarządzić pobór podatku rolnego od osób fizycznych w drodze inkasa oraz określić inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso. Z kolei art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym uprawnia radę gminy do zarządzania poboru podatku leśnego, od osób wymienionych w art. 6 ust. 2 ww. ustawy, w drodze inkasa, oraz do wyznaczenia inkasentów i do określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso.

Poza zakresem omawianego upoważnienia, zawartego w wyżej przywołanych przepisach pozostają inne zagadnienia, w tym również uregulowana w § 3 ust. 2 uchwały kwestia rozliczania oraz terminu wypłacania wynagrodzenia dla inkasenta.

Wykonując swoje kompetencje prawodawcze zawarte w upoważnieniach ustawowych organy samorządu terytorialnego są obowiązane działać ściśle w granicach tych upoważnień. Nie są upoważnione ani do regulowania tego, co zostało już ustawowo uregulowane, ani też do wychodzenia poza zakres upoważnienia ustawowego.

Uwzględniając powyższe należy ocenić, że postanowienia § 3 ust. 2 badanej uchwały w zakresie słów cyt.: „rozliczana i wypłacana po zakończeniu każdego kwartału” - wykraczają poza zakres kompetencji organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego do kształtowania prawa, na podstawie upoważnień wynikających z powołanych wyżej przepisów ustawowych.

Mając powyższe na uwadze Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze orzekło jak w sentencji uchwały.

Na uchwałę Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, służy Gminie prawo złożenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim, za pośrednictwem tut. Kolegium, w terminie 30 dni od daty jej doręczenia.

Przewodniczący Kolegium
Ryszard Zajączkowski